

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2020/1906

zo 14. mája 2020

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolútoriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku SESAR za rozpočtový rok 2018

EURÓPSKY PARLAMENT,

- so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolútoriu za plnenie rozpočtu spoločného podniku SESAR za rozpočtový rok 2018,
 - so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre dopravu a cestovný ruch,
 - so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0044/2020),
- A. keďže spoločný podnik SESAR (ďalej len „spoločný podnik“) bol zriadený vo februári 2007 s cieľom realizovať program výskumu manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba (ďalej len „SESAR“), ktorého zámerom je zmodernizovať manažment letovej prevádzky v Únii;
- B. keďže v dôsledku prijatia nariadenia Rady (EÚ) č. 721/2014 SESAR 2020 predĺžil obdobie trvania spoločného podniku do 31. decembra 2024;
- C. keďže spoločný podnik bol vytvorený ako verejno-súkromné partnerstvo a Únia a organizácia Eurocontrol sú jeho zakladajúcimi členmi;
- D. keďže príspevok Únie na fázu zavádzania programu SESAR 2020 na obdobie 2014 – 2024 financovaný z programu Horizont 2020 je 585 000 000 EUR; keďže podľa nových dohôd o členstve v rámci programu Horizont 2020 sa očakáva, že príspevok organizácie Eurocontrol bude približne 500 000 000 EUR a ostatní partneri z odvetvia letectva majú prispieť aspoň sumou 500 000 000 EUR, z čoho približne 90 % by mali tvoriť nepeňažné vklady od organizácie Eurocontrol a od iných partnerov;

Všeobecne

1. na základe správy Dvora audítorov o overení ročnej účtovnej závierky spoločného podniku za rok ukončený 31. decembra 2018 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) konštatuje, že táto závierka vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločného podniku k 31. decembru 2018, ako aj výsledky jeho operácií, peňažné toky a zmeny čistých aktív za vtedy ukončený rozpočtový rok v súlade s jeho nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie;
2. berie na vedomie, že v správe Dvora audítorov sa uvádza, že operácie súvisiace s ročnou účtovnou závierkou spoločného podniku za rozpočtový rok 2018 sú vo všetkých významných hľadiskách zákonné a správne;
3. konštatuje, že účinná komunikácia je základným prvkom úspešných projektov financovaných Úniou; domnieva sa, že je dôležité zvýšiť viditeľnosť výsledkov spoločného podniku a šírenie informácií o pridanej hodnote; vyzýva spoločný podnik, aby vykonával proaktívnu komunikačnú politiku šírením výsledkov svojho výskumu širokej verejnosti, napríklad prostredníctvom sociálnych alebo iných médií, a to s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o vplyve podpory Únie, najmä pokiaľ ide o prijatie na trhu;

4. žiada Dvor audítorov, aby posúdil správnosť a spoľahlivosť metodiky výpočtu a ocenenia nepeňažných vkladov; žiada, aby sa v posúdení hodnotil návrh a dôkladnosť usmernenia na vykonávanie postupu v prípade nepeňažných vkladov s cieľom pomôcť pri plánovaní, podávaní správ a certifikácii nepeňažných vkladov;
5. pripomína, že SESAR je technologickým pilierom iniciatívy jednotné európske nebo (ďalej len „SES“) a jeho úlohou je koordinovať a vykonávať výskum s cieľom prispieť k prekonaniu fragmentácie SES; poukazuje na to, že jedným z hlavných úspechov spoločného podniku je voľné smerovanie umožňujúce znižovanie emisií z letov a palív; domnieva sa preto, že spoločný podnik by sa mohol ďalej využívať na to, aby prispieval k udržateľnosti sektora leteckej dopravy;
6. zdôrazňuje význam práce spoločného podniku s cieľom pomôcť urýchliť zavádzanie inovácií; okrem toho zdôrazňuje jeho úlohu pri významnom vývoji systému U-space a vypracúvaní koncepcie, ktorá umožní bezpečné zavedenie a používanie bezpilotných lietadiel v nízkom vzdušnom priestore, čo je základom pre moderné a rýchlo sa rozvíjajúce odvetvie;

Rozpočtové a finančné riadenie

7. konštatuje, že v roku 2018 bol rozpočet v platobných rozpočtových prostriedkoch 94 800 000 EUR (90 900 000 EUR v roku 2017) a rozpočet vo viazaných rozpočtových prostriedkoch bol 129 517 762 EUR (109 900 000 EUR v roku 2017); vrátane nevyužitých rozpočtových prostriedkov z predchádzajúcich rokov, ktoré spoločný podnik opätovne zahrnul do rozpočtu na bežný rok, a pripísaných príjmov, pričom celkový dostupný rozpočet na platby dosiahol 166 465 000 EUR (213 000 000 EUR v roku 2017) a celkový dostupný rozpočet na záväzky bol 175 918 000 EUR (130 900 000 EUR v roku 2017);
8. konštatuje, že v decembri 2016 bol SESAR 1 formálne uzavretý a posledná konečná platba grantu sa uskutočnila v decembri 2017, nevyužitá platobná rozpočtová prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 40 000 000 EUR boli prenesené do roku 2018 na úhradu peňažných príspevkov získaných navyše od odvetvových členov programu SESAR 1 a na platby oneskorených, ale stále odôvodnených výkazov nákladov v prípade siedmeho rámcového programu a projektov transeurópskej dopravnej siete (ďalej len „TEN-T“); so znepokojením konštatuje, že ku koncu roka 2018 bolo možné použiť len 1 800 000 EUR (5 %) z týchto rozpočtových prostriedkov na nápravné platby, 20 000 000 EUR (50 %) muselo byť zrušených a 18 200 000 (45 %) bolo prenesených do roku 2019; vyjadruje poľutovanie nad tým, že na konci roka 2018 v záverečnej fáze programu SESAR 1 spoločný podnik stále vykazoval veľkú sumu otvorených záväzkov vo výške 61 400 000 EUR a že tieto zdroje pridelené spoločnému podniku sa plne nepoužijú;

Viacročné čerpanie rozpočtu v rámci siedmeho rámcového programu a TEN-T

9. konštatuje, že zo sumy 1 284 300 000 EUR nepeňažných a peňažných vkladov, ktoré mali poskytnúť ostatní členovia na prevádzkové a administratívne činnosti spoločného podniku (700 000 000 EUR od organizácie Eurocontrol a 584 300 000 EUR od členov z odvetvia letovej prevádzky), spoločný podnik do konca roka 2018 potvrdil vklady vo výške 1 099 800 000 EUR (560 700 000 EUR od organizácie Eurocontrol a 539 100 000 EUR z odvetvia letovej prevádzky);

Viacročné čerpanie rozpočtu v rámci programu Horizont 2020

10. konštatuje, že z dotácie Únie vo výške 585 000 000 EUR v rámci programu Horizont 2020 sa ku koncu roka 2018 súhrnné príspevky Únie (Generálne riaditeľstvo pre mobilitu a dopravu – GR MOVE) na prevádzkové činnosti spoločného podniku rovnali sume 216 900 000 EUR a že ostatní členovia sa zaviazali poskytnúť nepeňažné a peňažné vklady vo výške aspoň 1 000 000 000 EUR na prevádzkové činnosti spoločného podniku SESAR 2020 (odhadovaná suma 500 000 000 EUR od organizácie Eurocontrol zodpovedá odhadovanej sume 500 000 000 EUR z odvetvia leteckej dopravy); okrem toho konštatuje, že na konci roka 2018 ostatní členovia prispeli sumou 14 400 000 EUR v hotovosti a potvrdili nepeňažný vklad vo výške 114 000 000 EUR, zatiaľ čo ďalší nepeňažný vklad vo výške 120 200 000 EUR bol nahlásený, ale ešte nebol potvrdený;
11. konštatuje, že v prípade programu SESAR 2020 spoločný podnik na konci roka 2018 realizoval 81 % viazaných a 61 % platobných rozpočtových prostriedkov, ktoré boli k dispozícii pre projekty v rámci programu Horizont 2020, a zrušil približne 44 600 000 EUR (35 %) z dostupných platobných rozpočtových prostriedkov v rámci programu Horizont 2020 (miera čerpania viazaných rozpočtových prostriedkov v roku 2017 bola 80,24 % a platobných rozpočtových prostriedkov 67,97 %);

12. berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov, že nízka miera plnenia a vysoká miera rušenia platobných rozpočtových prostriedkov v rámci programu Horizont 2020, ktoré boli k dispozícii v roku 2018, boli spôsobené najmä konzervatívnym plánovaním rozpočtu spoločného podniku a tým, že sa pri plánovaní a monitorovaní rozpočtu v plnej miere nezohľadnili sumy nevyužitých platobných rozpočtových prostriedkov z predchádzajúcich rokov;

Výkonnosť

13. berie na vedomie kľúčové ukazovatele výkonnosti spoločného podniku v roku 2018, najmä predpokladané hodnoty pákového efektu verejno-súkromného partnerstva na konci programu:
 - podľa metódy priebežného hodnotenia: 1,22,
 - podľa presnejšej metódy priebežného hodnotenia: 1,26,
 - pre Horizont 2020: 2,26, a
 - pákový efekt partnerstva: 1,74;
14. poznamenáva, že spoločný podnik splnil svoje kľúčové politické a operačné ciele, ako sa uvádza v jednotnom programovom dokumente na obdobie rokov 2017 – 2019;
15. pripomína spoločnému podniku svoju výzvu, aby prijal opatrenia na dosiahnutie cieľového pákového efektu počas celého obdobia rokov 2014 – 2020, a to vo výške 1,41;
16. poznamenáva, že pomer nákladov na riadenie (administratívny/operačný rozpočet) zostáva pod úrovňou 5 %, čo poukazuje na pomerne štíhlu a efektívnu organizačnú štruktúru spoločného podniku;
17. poznamenáva, že spoločný podnik SESAR je jedným z niekoľkých spoločných podnikov, ktoré zaznamenali väčšiu operačnú súčinnosť s decentralizovanými agentúrami Únie pôsobiacimi v ich príslušných oblastiach výskumu a inovácií – konkrétne spoločný podnik a Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva spolupracovali v oblasti bezpilotných lietadiel;
18. poznamenáva, že vo výročnej správe o činnosti spoločného podniku za rok 2018 sa informácie o kľúčových ukazovateľoch výkonnosti týkajúce sa rodovej vyváženosti uvádzajú len za rok 2017, a nie za rok 2018; konštatuje, že informácie za rok 2017 sa týkajú výziev spoločného podniku na predkladanie návrhov týkajúcich sa programu Horizont 2020 v roku 2016, pričom číselné údaje sa týkajú týchto kľúčových ukazovateľov výkonnosti: percentuálny podiel žien v projektoch v rámci programu Horizont 2020 – 15,4 %; percentuálny podiel koordinátoriek projektov – 12 %; percentuálny podiel žien v poradných a expertných skupinách Komisie atď. – 33,3 %;
19. poznamenáva, že spoločný podnik uskutočnil tri hlavné iniciatívy, ktoré boli kľúčové pre stanovenie vízie pre budúcnosť manažmentu letovej prevádzky (ďalej len „ATM“) v Európe v roku 2018, a že výsledky týchto úspechov, ktoré uznalo celé spoločenstvo ATM, boli postúpené Komisii, ktorá podnikne ďalšie kroky na ich začlenenie do legislatívneho a politického rámca v oblasti leteckej dopravy;
20. berie na vedomie, že okrem výsledkov z projektov predbežného výskumu sa ukázalo, že spoločný podnik je kľúčovým hráčom v oblasti inovácií v letectve prostredníctvom integrácie nových účastníkov nad rámec tradičných aktérov v oblasti výskumu a inovácií ATM;

Postupy verejného obstarávania a prijímania zamestnancov

21. na základe správy Dvora audítorov konštatuje, že k 31. decembru 2018 spoločný podnik zamestnával 42 zamestnancov (v roku 2017: 40);
22. konštatuje, že v roku 2018 spoločný podnik podpísal 48 zmlúv vrátane 37 osobitných zmlúv, ktorými sa vykonávajú rámcové zmluvy spoločného podniku a medziinštitucionálne dohody, a že sa uskutočnilo 12 postupov verejného obstarávania: päť rokovacích konaní bez predchádzajúceho zverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, päť konaní s veľmi nízkou, nízkou a strednou hodnotou rokovacích konaní, tri otvorené výzvy na predkladanie ponúk a jedna cena;

23. konštatuje, že v súlade s dohodou GR MOVE o príspevku spoločný podnik začal v januári 2018 výzvu na predkladanie návrhov na štúdie a prezentácie týkajúce sa manažmentu prevádzky bezpilotných lietadiel v Európe (U-Space Call), pričom maximálna suma grantu vo výške 9 500 000 EUR sa financuje z fondu Nástroja na prepájanie Európy (ďalej len „NPE“) Komisie; s vážnym znepokojením berie na vedomie zistenia Dvora audítorov, že hoci kritériá na vyhodnotenie ponúk vo všeobecnosti dodržali usmernenia stanovené v nariadení (EÚ) č. 1316/2013⁽¹⁾, podľa Dvora audítorov sa vyskytli viaceré prekryvania a nezrovnalosti medzi kritériami na vyhodnotenie ponúk a ich čiastkovými kritériami, čo by mohlo ohroziť celkovú účinnosť procesu hodnotenia grantov a čo je potrebné riešiť vo fáze návrhu a prípravy výzvy;

Vnútrotná kontrola

24. berie na vedomie, že postupy spoločného podniku týkajúce sa kontroly *ex ante* sú spoľahlivé, najmä pokiaľ ide o priebežné a konečné platby v rámci siedmeho rámcového programu, spoločný podnik vykonáva audity *ex post* u príjemcov, zatiaľ čo v prípade platieb v rámci programu Horizont 2020 je za audity *ex post* zodpovedný útvar Komisie pre spoločný audit; konštatuje, že zvyšková miera chybovosti zistená pri auditoch *ex post* a vykázaná spoločným podnikom ku koncu roka 2018, predstavovala 1,29 % v prípade siedmeho rámcového programu a 1,33 % v prípade programu Horizont 2020;
25. berie na vedomie na základe opatrení, ktoré spoločný podnik prijal v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu o udelení absolútoría za rozpočtový rok 2017, že spoločný podnik podnikol kroky na riešenie obáv Európskeho parlamentu, najmä, že spoločný podnik vymenoval nového vedúceho tímu pre rozpočet a financie, že tím zahŕňa nového finančného úradníka a finančného asistenta, spoločný podnik je v procese nábora hlavného finančného úradníka a je zavedený nový rozpočtový postup, ktorý viedol k včasnej príprave podrobného rozpočtu;

Vnútrotné audity

26. poznamenáva, že Útvar Komisie pre vnútrotný audit (ďalej len „IAS“) vydal záverečnú audítorskú správu o koordinácii medzi spoločným podnikom a spoločným centrom podpory (ďalej len „CSC“) a vykonávaní nástrojov a služieb CSC, čo viedlo k trom dôležitým odporúčaniam; berie na vedomie, že spoločný podnik vypracoval podrobný akčný plán na riešenie rizík súvisiacich s týmito odporúčaniami, ktoré sa mali realizovať v priebehu roka 2019;
27. konštatuje, že v roku 2018 oddelenie vnútrotného auditu (ďalej len „IAC“) vykonávalo činnosti zamerané na audity a konzultácie; konštatuje, že IAC vykonalo následný audit prijímania zamestnancov a aktívne sa zúčastnilo na vykonávaní posúdenia rizika spoločného podniku, spolupracovalo s IAS, Dvorom audítorov a inými príslušnými subjektmi auditu, monitorovalo vykonávanie akčných plánov spoločného podniku, ktoré sa týkali minulých auditov a nadväzovali na postup udeľovania absolútoría;
28. konštatuje, že spoločný podnik uskutočnil v júli 2018 seminár o riadení rizík spoločností s cieľom informovať o riadení rizík a potvrdiť hlavné zmeny spojené s rizikami spoločností;

Otázky týkajúce sa fázy zavádzania projektu SESAR

29. konštatuje, že v roku 2019 Dvor audítorov uverejnil osobitnú správu č. 11/2019 o nariadení Únie o modernizácii manažmentu letovej prevádzky; konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe posúdil, ako Komisia riadila zavádzanie programu SESAR od roku 2011, či sa zasahovanie Únie zameriavalo na projekty, ktoré najviac potrebujú podporu, a či predstavuje pridanú hodnotu pre manažment letovej prevádzky v Únii; konštatuje, že v budúcnosti je potrebný účinný manažment letovej prevádzky, aby sa zabezpečila bezpečnosť a efektívnosť;
30. so znepokojením berie na vedomie zistenia Dvora audítorov, že väčšina kontrolovaných projektov sa financovala bez finančnej podpory Únie, vyskytli sa nedostatky vo vykonávaní systému financovania, najmä pokiaľ ide o nedostatočné stanovenie priorit, a stále je potrebné preukázať výkonnostné výhody ATM v prevádzkovom prostredí;
31. vyzýva Komisiu, aby informovala orgán udeľujúci absolútorium o opatreniach, ktoré sa prijali na zmiernenie možných konfliktov záujmov, najmä pokiaľ ide o výber projektov;
32. súhlasí s odporúčaniami Dvora audítorov zameranými na riešenie týchto otázok a konštatuje, že Komisia akceptovala všetky odporúčania Dvora audítorov; vyzýva Komisiu, aby sledovala vykonávanie odporúčaní Dvora audítorov;

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010 (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 129).

Doprava a cestovný ruch

33. konštatuje, že spoločný podnik predložil svoj rozpočet v dvoch samostatných častiach: 1) SESAR 1 a 2) SESAR 2020; ďalej konštatuje, že SESAR 1 bol spolufinancovaný z programov TEN-T a zo siedmeho rámcového programu v oblasti výskumu a SESAR 2020 je spolufinancovaný z programu Horizont 2020;
34. berie na vedomie, že miery plnenia boli 83 % vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 47 % v platobných rozpočtových prostriedkoch (pre SESAR 1: 99 % a 5 % a pre SESAR 2020: 81 % a 61 %); konštatuje, že nízka celková miera plnenia platieb je najmä dôsledkom nízkej sadzby pre program SESAR 1, ktorá odráža finančné ukončenie jeho projektov a ukončenie programu, ako aj úsilie spoločného podniku udržať prevádzkové náklady na nevyhnutnom minime;
35. zdôrazňuje, že ďalší rozvoj európskeho vzdušného priestoru v rámci SES2+ a začlenenie bezpilotných lietadiel si vyžadujú dostatočné finančné a ľudské zdroje;
36. konštatuje, že spoločný podnik riadil svoje operácie v plnom súlade so štyrmi rôznymi rámcami: s programom Horizont 2020, s programom NPE pre demonštračné činnosti U-space týkajúce sa bezpilotných lietadiel, ako aj s dvoma osobitnými rámcami pre výzvu na predkladanie návrhov, pokiaľ ide o službu aktívnych virtuálnych hraníc (AGS), a so štúdiou na vypracovanie návrhu budúcej štruktúry európskeho vzdušného priestoru; uznáva, že tieto odlišné právne rámce znamenajú pre spoločný podnik vysoký stupeň zložitosti, a preto vyjadruje uznanie spoločnému podniku za úspešné zavádzanie inovačných projektov;
37. zdôrazňuje význam práce spoločného podniku v rámci pomoci pri urýchlívaní zavádzania inovácií; okrem toho zdôrazňuje jeho úlohu pri významnom vývoji systému U-space a vypracovaní koncepcie, ktorá umožní bezpečné zavedenie a používanie bezpilotných lietadiel v nízkom vzdušnom priestore, čo je základom pre moderné a rýchlo sa rozvíjajúce odvetvie; zdôrazňuje význam spoločného podniku pri príprave aktualizácie európskeho riadiaceho plánu ATM smerom k digitálnemu európskemu nebu prostredníctvom komplexnej digitálnej transformácie leteckej dopravy zameranej na cestujúcich; domnieva sa preto, že v budúcom viacročnom finančnom rámci by sa mala uznať a posilniť úloha spoločného podniku;
38. berie na vedomie, že spoločný podnik pokračoval vo finančnom a administratívnom uzatváraní programu SESAR 1; konštatuje, že skutočná celková miera plnenia programu je 89,9 %; konštatuje, že spoločný podnik má na svojom virtuálnom bankovom účte 30,7 milióna EUR na pokrytie všetkých zostávajúcich záväzkov programu SESAR 1 a že podľa odhadov platieb a vymáhania by mal spoločný podnik uzavrieť program SESAR 1 s odhadovaným prebytkom hotovosti vo výške 30,6 milióna EUR; pripomína, že akumulované rozpočtové výsledky pre program SESAR 1 sa použijú na úhradu nadbytočných hotovostných príspevkov členov spoločného podniku a zostávajúca nevyužitá suma sa vráti Únii;
39. konštatuje, že rok 2018 bol prvým rokom programu SESAR 2020 bez projektov SESAR 1; ďalej konštatuje, že z 96,0 milióna EUR, ktoré boli v roku 2018 prijaté v rámci programu SESAR 2020, predstavoval príspevok Únie 88,2 milióna EUR a z organizácie Eurocontrol 5,2 milióna EUR;
40. poznamenáva, že nevyužitá platobná rozpočtová prostriedky v roku 2018 viedli k prebytku vo výške 19,3 milióna EUR, ktorý zostáva v spoločnom podniku (z toho 0,05 milióna EUR v prípade programu SESAR 1 a 19,25 milióna EUR v prípade programu SESAR 2020), a že kumulatívny prebytok predstavuje 77,24 milióna EUR (z toho 30,93 milióna EUR je určených na program SESAR 1 a 46,31 milióna EUR na program SESAR 2020);
41. konštatuje, že v roku 2018 sa začali posledné audity programu SESAR 1 týkajúce sa platieb uskutočnených v roku 2017 a bol ukončený 4. cyklus auditov pozostávajúci z 23 auditov v ôsmich členských štátoch; je znepokojený zvyškovou mierou chybovosti za rok 2018 na úrovni 5,07 %;
42. berie na vedomie výsledky referenčného porovnávania ľudských zdrojov za rok 2018: 61,67 % operačných pracovných miest, 28,57 % administratívnych pracovných miest a 9,76 % neutrálnych pracovných miest.